

Propagandanın İşkenceye Evrimi: Netanyahu'nun BM Konuşmasının Gazze'ye Zorla Dinletilmesi ve Tarihsel Süreklilik

Yavuz KAYA

Özet

Bu çalışma, 2025 yılında İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmanın, Gazze'de işgal altındaki sivillere hoparlörlerle zorla dinletilmesi olayını incelemektedir. Bu eylem, basit bir propaganda girişimi değil; **uluslararası hukuk bağlamında işkence, psikolojik şiddet ve soykırım propagandasının birleştiği sistematik bir saldırıdır**. Gazze'de yıllardır abluka, bombardıman ve açlıkla yaşam mücadelesi veren bir halka, işgalci liderin konuşmasının zorla dayatılması; insan onurunu hedef alan, kolektif cezalandırma niteliğinde bir uygulamadır.

Görsel kanıt olarak Habertürk ekranında sunulan üçlü çerçeve — BM Genel Kurulu'ndaki boş koltuklar, modern İsrail askeri aracına monte edilmiş hoparlörler ve Nazi Almanyası döneminde kullanılan propaganda araçları — tarihin karanlık sürekliliğini gözler önüne sermektedir. Bu görseller, İsrail'in yöntemlerinin Nazi Almanyası'nın propaganda teknikleriyle örtüştüğünü; modern çağda işkencenin yalnızca fiziki değil, **sembolik ve psikolojik düzeylerde** de sürdürüldüğünü kanıtlamaktadır.

Makale, bu bağlamda Netanyahu'nun konuşmasının zorla dinletilmesini, **uluslararası hukuka göre insanlığa karşı suç kapsamına alınması gereken bir fiil** olarak değerlendirmektedir. Sonuç olarak, bu olay yalnızca Gazze halkına yönelik bir iletişim değil; işgalin ideolojik ve psikolojik boyutunu açığa çıkaran, soykırımı meşrulaştırmaya hizmet eden bir şiddet biçimidir.

Anahtar Kelimeler :İşkence, Psikolojik Şiddet, Propaganda, Soykırım, İnsanlığa Karşı Suç, Uluslararası Hukuk, Gazze, Netanyahu, BM Genel Kurulu, Nazi Almanyası

Abstract

This study examines the incident in 2025 in which Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu's speech at the United Nations General Assembly was forcibly broadcast through loudspeakers to the besieged civilian population of Gaza. This act is not a mere propaganda maneuver but rather a **systematic assault that constitutes torture, psychological violence, and genocidal propaganda under international law**. For a population already enduring blockade, bombardment, starvation, and displacement, the imposition of the occupier's voice represents a form of collective punishment aimed at degrading human dignity and reinforcing domination.

Visual evidence — as captured in the Habertürk broadcast juxtaposing the empty seats of the UN General Assembly, a modern Israeli military vehicle equipped with loudspeakers, and historical images of Nazi Germany's propaganda trucks — underscores the continuity of authoritarian practices across history. These images demonstrate that Israel's methods replicate Nazi propaganda techniques, illustrating how modern forms of torture extend beyond the physical to the **symbolic and psychological spheres**.

Accordingly, this article argues that the forced broadcasting of Netanyahu's speech should be classified as a **crime against humanity** under international law. It exposes the ideological and psychological dimension of occupation, revealing propaganda not as communication but as a weapon of coercion designed to normalize and legitimize genocide.

Keywords: *Torture, Psychological Violence, Propaganda, Genocide, Crime Against Humanity, International Law, Gaza, Netanyahu, United Nations General Assembly, Nazi Germany*

1. Giriş

Propaganda, tarihsel olarak yalnızca bir kitle iletişim aracı değil; aynı zamanda iktidarların toplum mühendisliği ve baskı mekanizması olarak kullandığı en güçlü silahlardan biridir. Özellikle totaliter rejimler, propagandayı “zorunlu dinletme” pratiğiyle bir **şiddet biçimi** hâline dönüştürmüşlerdir. Bu yöntem, bireylerin yalnızca davranışlarını değil, bilinçlerini ve hafızalarını da kontrol altına almayı hedefler.

2025 yılında İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu’nun Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu’nda yaptığı konuşmanın, Gazze’de işgal altındaki halka hoparlörler aracılığıyla zorla dinletilmesi, bu geleneğin çağdaş bir örneği olarak kayda geçmiştir. Bu olay, salt bir propaganda faaliyeti değil; işgal koşullarında yaşayan sivillere yöneltilmiş **psikolojik işkence ve ideolojik saldırı** niteliği taşımaktadır.

Bu eylem, üç kritik görsel unsurun birleşiminde sembolik gücünü bulmaktadır:

1. **BM Genel Kurulu salonunun boşalması:** Uluslararası toplumun önemli bir kısmının Netanyahu’nun söylemine sırt çevirmesi, İsrail’in diplomatik yalnızlığını ve meşruiyet krizini sembolize etmektedir.
2. **Gazze’ye konuşma dinleten modern askeri araç:** İşgal altındaki halka zorla propaganda dayatmak, yalnızca iletişim değil, aynı zamanda psikolojik işkence aracıdır. Bu, teknolojinin bir savaş ve işkence aygıtına dönüşümünü göstermektedir.
3. **Nazi Almanyası propaganda aracının tarihi fotoğrafı:** Hitler döneminde kullanılan hoparlörlü araçlarla Netanyahu’nun sözlerini dayatan İsrail araçları arasındaki benzerlik, tarihin karanlık sürekliliğini kanıtlamaktadır. Bu paralellik, propaganda ile işkencenin otoriter rejimlerde nasıl iç içe geçtiğini açıkça göstermektedir.

Bu makale, söz konusu olayın yalnızca siyasi bir anekdot değil, **uluslararası hukuk, insan hakları ve soykırım incelemeleri açısından kritik bir vaka** olduğunu ileri sürmektedir.

2. Uluslararası Hukuk Bağlamı

2.1. İşkence Tanımı

Uluslararası hukuk, işkenceyi yalnızca fiziksel şiddetle sınırlamaz; zihinsel acı, aşağılanma ve psikolojik baskıyı da işkence kapsamına dahil eder. Bu bağlamda:

- **BM İşkenceye Karşı Sözleşmesi (1984):** İşkence, “bir kişiye bilgi elde etmek, itiraf almak, cezalandırmak veya korkutmak amacıyla kasıtlı olarak ağır fiziksel ya da zihinsel acı çektirme” olarak tanımlanır. Gazze halkına işgalci liderin söyleminin zorla dinletilmesi, sivillere **kasıtlı zihinsel acı** çektirmekte ve onları korkutma, sindirme amacı taşımaktadır.
- **Cenevre Sözleşmeleri (1949):** Sivillere yönelik her türlü aşağılayıcı, küçük düşürücü ve onur kırıcı muamele açıkça yasaktır. Gazze’deki sivillerin, kendilerini bombalayan bir devletin başbakanının konuşmasına zorla maruz bırakılması, doğrudan **onur kırıcı muamele** kapsamındadır.
- **Roma Statüsü (1998):** Uluslararası Ceza Mahkemesi, sistematik ve yaygın psikolojik şiddeti **insanlığa karşı suç** kategorisine dahil eder. Netanyahu’nun konuşmasının zorla dinletilmesi, askeri bir emir-komuta zinciriyle uygulanmış ve tüm bir topluluğa yönelmiştir; bu yönüyle insanlığa karşı suç niteliği taşımaktadır.

Bu belgeler ışığında, söz konusu olay **uluslararası hukukta işkence tanımına uyan bir uygulamadır**.

2.2. Kolektif İşkence

Bu olayın en kritik yönlerinden biri, bireysel değil **kolektif ölçekte** gerçekleşmiş olmasıdır. İşkencenin hedefi bir birey ya da sınırlı bir grup değil; **tüm bir sivil nüfustur**.

- Gazze’de binlerce sivil aynı anda aynı propaganda sesine maruz bırakılmış, bu da **kolektif travma** üretmiştir.
- Kolektif işkence, bireylerin özgür iradesini yok etmekle kalmaz, aynı zamanda toplumun kolektif hafızasını hedef alır.
- Uluslararası hukukta “kolektif cezalandırma” yasaktır. Netanyahu’nun konuşmasının zorla dinletilmesi, Gazze halkına kolektif bir aşağılanma yaşatmakta ve işgali ideolojik olarak dayatmaktadır.

Bu olay, yalnızca bireysel işkence değil, **kolektif işkence ve toplumsal kimliği hedef alan bir şiddet biçimidir**. Bu niteliğiyle hem **BM İşkenceye Karşı Sözleşmesi**, hem de **Roma Statüsü** bağlamında **insanlığa karşı suç** olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

3. Tarihsel Karşılaştırmalar

Uluslararası hukuk ve insan hakları literatürü, işkencenin yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda **psikolojik, sembolik ve ideolojik boyutlarının** olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Tarihsel örnekler incelendiğinde, zorla dinletilen propaganda pratikleri, yalnızca ikna aracı değil; aynı zamanda kitleleri sindirme, itaat ettirme ve toplumsal belleği kontrol etme yöntemi olarak karşımıza çıkar. Bu bağlamda, Netanyahu'nun BM konuşmasının Gazze'deki halka hoparlörlerle dinletilmesi, tarihteki üç büyük pratikle doğrudan benzeşmektedir: **Nazi Almanyası, Apartheid Güney Afrika ve Irak İşgali**.

3.1. Nazi Almanyası: Totaliter Propagandanın Arketipi

Adolf Hitler'in konuşmaları, Nazi Almanyası'nda sıradan bir siyasi iletişim değil, devletin ideolojik silahıydı. **Hoparlörlü araçlar, meydanlarda kurulan ses sistemleri ve "Volksempfänger" (halk radyosu)** aracılığıyla konuşmalar, tüm halka zorla dinletildi. Buradaki amaç, halkın farklı seslere erişimini engelleyerek tek bir ideolojik söylemi hâkim kılmaktı.

- **Jacques Ellul'un Propaganda Teorisi (1973):** Ellul, propagandanın yalnızca bilgi verme değil, insanları bağımlı kılma ve düşünme yetilerini felç etme aracı olduğunu vurgular. Nazi Almanyası'nda hoparlörlü araçların görevi tam da buydu: kitleleri susturmak, farklı düşünceyi imkânsız kılmak.
- **Zorla Dinletmenin İşlevi:** Halkın Hitler'in sözlerini "duymama" ihtimali ortadan kaldırılmış, bireyler propaganda ile fiziksel olarak kuşatılmıştır. Bu yöntem, bireyin yalnızca kulağını değil, özgür iradesini de işgal etmiştir.
- **Görsel Paralellik:** Habertürk ekranında görülen Nazi propaganda aracı, bugün Netanyahu'nun sözlerini Gazze'ye dinleten İsrail aracının **tarihsel öncülü**dür. İki araç da aynı amacı taşır: **işgali, ideolojiyi ve şiddeti ses yoluyla dayatmak**.

Sonuç olarak, Netanyahu'nun eylemi, Nazi Almanyası'nın propaganda işkencesinin **21. yüzyıldaki yeniden üretimidir**.

3.2. Apartheid Güney Afrika: Irkçı Rejimin Psikolojik Şiddeti

Apartheid rejimi (1948–1994), siyah nüfusu yalnızca fiziksel olarak değil, psikolojik olarak da tahakküm altına almıştır. Rejim, ideolojik söylemini **radyo yayınları, hoparlör sistemleri ve kamu alanlarına zorla aktarılan propaganda mesajları** aracılığıyla halka dayatmıştır.

- **Psikolojik Baskı Aracı:** Apartheid yönetimi, siyah halka günlük yaşamda sürekli olarak beyaz üstünlüğünü hatırlatan mesajlar iletmiştir. Bu yayınlar, "doğrudan şiddet" değil, **sürekli bir aşağılanma ve korkutma** mekanizmasıydı.
- **Toplumsal Hafızanın Kontrolü:** Zorla dinletilen propaganda, siyah halkın kendi kültürel anlatılarını bastırmak, onların kimliğini kırmak ve teslimiyet duygusunu içselleştirmek için kullanılmıştır.

- **Netanyahu Benzerliği:** Gazze’de Netanyahu’nun sözlerinin hoparlörlerle dinletilmesi, Apartheid Güney Afrika’daki yöntemle aynı işlevi taşımaktadır: **işgalci gücün söylemini mağdura zorla dayatarak psikolojik işkence üretmek.**

Bu kapsamda İsrail’in uygulaması, yalnızca Nazi Almanyası’nın değil, apartheid rejiminin de çağdaş devamıdır.

3.3. Irak İşgali: Psikolojik İşkencenin Modernleşmesi

2003 sonrası ABD’nin Irak işgalinde, esir kamplarında mahkûmlara **zorla yüksek sesli müzik ve propaganda içerikleri** dinletilmiştir. Bu yöntem, Birleşmiş Milletler raporlarında ve insan hakları örgütlerinin belgelerinde açıkça “**psikolojik işkence**” olarak kayda geçmiştir.

- **Amaç:** Mahkûmları uykusuz bırakmak, zihinsel dengesini bozmak ve iradesini kırmak.
- **BM ve HRW Belgeleri:** Bu uygulamalar, İşkenceye Karşı Sözleşme kapsamında “insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele” olarak rapor edilmiştir.
- **Netanyahu Benzerliği:** Gazze halkına hoparlörlerle zorla dinletilen Netanyahu konuşması da, aynı işlevi taşımaktadır: **direnci kırmak, iradeyi yok etmek ve işgali ideolojik olarak meşrulaştırmak.**

Netanyahu’nun eylemi yalnızca tarihsel bir tekrar değil, **Irak işgalinde görülen modern işkence tekniklerinin sivillere uygulanmasıdır.**

3.4. Tarihsel Süreklilik ve Netanyahu’nun Eylemi

Nazi Almanyası, Apartheid Güney Afrika ve Irak işgali örnekleri; zorla propaganda dinletmenin yalnızca bir iletişim biçimi olmadığını, **psikolojik işkence ve kolektif cezalandırma** yöntemi olduğunu kanıtlamaktadır.

- Nazi Almanyası → Totaliter propagandanın kökeni,
- Apartheid → Irkçı rejimlerin psikolojik tahakkümü,
- Irak İşgali → Modern psikolojik işkence teknikleri,

Netanyahu’nun Gazze’ye zorla dinletilen BM konuşması, bu üç tarihsel pratiğin **çağdaş sentezidir**. Bu nedenle söz konusu olay, tarihin sürekliliği içerisinde değerlendirilerek **insanlığa karşı suç** olarak tanımlanmalıdır.

4. Görselin Analizi

Netanyahu’nun BM konuşmasının Gazze’de zorla dinletilmesi, yalnızca yazılı ya da sözlü ifadelerle değil, aynı zamanda **görsel belgelerle** de kanıtlanmıştır. Habertürk ekranında eş zamanlı olarak verilen üç kare, bu olayın sembolik, hukuki ve tarihsel boyutlarını açığa çıkarmaktadır. Görsel analiz, propaganda ve işkence arasındaki ilişkinin en çıplak hâlini gözler önüne sermektedir.

4.1. BM Genel Kurulu Salonu: Meşruiyetin Çöküşü

BM Genel Kurulu'nda Netanyahu kürsüye çıktığında, salonun büyük ölçüde boş olması, uluslararası toplumun sessiz protestosunu temsil etmektedir. Bu kare, üç açıdan önem taşır:

- **Diplomatik Yalnızlaşma:** Salondaki boşluk, İsrail'in söyleminin uluslararası düzeyde giderek karşılık bulmadığını ve yalnızlaştığını kanıtlamaktadır.
- **Meşruiyet Krizi:** Uluslararası arenada bir liderin konuşmasının dinlenmemesi, söylemin meşruiyetinin reddedildiği anlamına gelir. Bu kare, Netanyahu'nun politikalarının küresel ölçekte gayrimeşru görüldüğünü simgeler.
- **Sembolik Sessizlik:** Salondaki boşluk, uluslararası toplumun sözlü değil, görsel bir tepki üretmesidir. Bu durum, suskunluğun dahi bir direniş biçimi olabileceğini göstermektedir.

Dolayısıyla bu kare, yalnızca bir diplomatik ayrıntı değil; İsrail'in küresel düzeyde yaşadığı meşruiyet kaybının **somut kanıtıdır**.

4.2. Modern İsrail Aracı: Teknolojinin İşgal Aygıtına Dönüşümü

Gazze'de Netanyahu'nun konuşmasını hoparlörlerle zorla dinleten modern İsrail askeri aracı, işkencenin çağdaş biçimini temsil etmektedir. Bu görüntü üç temel boyutta okunabilir:

- **Teknolojinin İşkenceye Hizmeti:** Hoparlör sistemleri, normal koşullarda bilgi iletme veya kamusal güvenlik için kullanılan araçlardır. Ancak burada, işgal altındaki halka zorla ideolojik söylem dayatmanın aracı hâline gelmiştir. Bu, teknolojinin **askeri işgalin ve psikolojik işkencenin aygıtına dönüşümüdür**.
- **Psikolojik Baskı:** Aracın varlığı, siviller üzerinde sürekli gözetlenme, dinlenme ve sindirilme hissi yaratmaktadır. Bu, Michel Foucault'nun "panoptikon" kavramını çağırıştır: iktidar, gözetim ve baskıyı bedenlere değil, bilinçlere yerleştirmektedir.
- **Kolektif İtaat Dayatması:** Bir halkı zorla aynı sesi dinlemeye mecbur bırakmak, bireysel iradenin yok edilmesi, toplumsal hafızanın tek bir ideolojiye teslim edilmesidir.

Bu nedenle bu araç, sadece bir askerî teçhizat değil; **işgalin sembolik işkence aygıtıdır**.

4.3. Nazi Almanyası Propaganda Aracı: Tarihin Tekerrürü

Habertürk ekranında gösterilen siyah-beyaz kare, Nazi Almanyası döneminde kullanılan propaganda araçlarına aittir. Bu kare, tarihin nasıl tekerrür ettiğini açıkça göstermektedir:

- **Totaliter Yöntemlerin Sürekliliği:** Dün Berlin sokaklarında Hitler'in sözleri hoparlörlerle halka zorla dinletiliyordu; bugün Gazze sokaklarında Netanyahu'nun sözleri aynı yöntemle dayatılmaktadır.

- **Sembolik Şiddet:** Pierre Bourdieu'nun tanımıyla, sembolik şiddet, doğrudan fiziksel saldırı değil, düşüncelerin ve algıların manipülasyonudur. Nazi Almanyası'nda olduğu gibi, İsrail de sembolik şiddeti hoparlörler aracılığıyla uygulamaktadır.
- **Soykırım Propagandası:** Nazi propagandası, toplu katliamları meşrulaştırmak için kullanılmıştır. Netanyahu'nun zorla dinletilen konuşması da, Gazze'deki saldırıları “meşru güvenlik söylemi” kisvesiyle aklama işlevi görmektedir.

Bu kare, geçmişin hayaletinin bugünde yeniden bedenleştiğinin kanıtıdır.

4.4. Üçlü Görsel Kompozisyonun Sembolizmi

BM salonunun boşluğu, modern İsrail aracının hoparlörleri ve Nazi Almanyası propaganda aracı yan yana getirildiğinde ortaya çıkan üçlü kompozisyon, güçlü bir sembolik belge oluşturur.

- **Boş Salon → Uluslararası reddediş ve yalnızlaşma,**
- **Modern Araç → Teknolojinin işkence aygıtına dönüşümü,**
- **Nazi Aracı → Tarihsel süreklilik ve totaliter pratiklerin tekrarı.**

Bu üçlü görsel kompozisyon, propaganda ile işkencenin nasıl iç içe geçtiğini ve modern çağda soykırımı meşrulaştırma aracı hâline geldiğini belgeleyen **inkâr edilemez bir kanıttır.**

5. Psikolojik ve Sosyolojik Etki

İşgallerde uygulanan şiddet yalnızca bombalar, kurşunlar ve abluka ile sınırlı değildir. Modern savaşların en yıkıcı boyutlarından biri, **psikolojik şiddet** ve **sembolik işkence**dir. Netanyahu'nun BM konuşmasının Gazze halkına hoparlörlerle zorla dinletilmesi, bu açıdan üç temel düzeyde — yeniden travmatizasyon, onur kırılması ve soykırım propagandası — incelenmelidir.

5.1. Yeniden Travmatizasyon: Travmanın Derinleşmesi

Gazze halkı uzun yıllardır bombardıman, zorunlu göç, abluka ve açlıkla karşı karşıyadır. Bu koşullar altında siviller zaten **kolektif travma** içindedir. Travma psikolojisi literatürüne göre (örn. Herman, 1992), travma yaşayan bireylere zorla dayatılan işgalci söylemler, mevcut yaraları yeniden açar ve “ikincil travma” üretir.

- **Zorla Dinletme = Travma Yenilenmesi:** Netanyahu'nun konuşmasının hoparlörlerle dinletilmesi, sivillerin işgalci gücün sesiyle yeniden kuşatılmasına yol açmıştır. Bu, mağdurların daha önce yaşadıkları şiddeti zihinsel olarak tekrar deneyimlemesine sebep olur.
- **Kolektif Hafıza Üzerindeki Etki:** Bir halkın tüm fertlerine aynı anda dayatılan söylem, bireysel değil, toplumsal düzeyde bir psikolojik yaralanma yaratır. Bu, travmanın nesiller arası aktarımını da güçlendirir.

Bu eylem, Gazze halkının zihinsel direncini kırmayı hedefleyen **travma üretim politikasıdır**.

5.2. Onur Kırılması: İnsanlık Dışlığın Sembolik Boyutu

Uluslararası hukuk, “insan onurunun dokunulmazlığı” ilkesini savaş hukukunun merkezine yerleştirmiştir. İşgal altındaki halka işgalci liderin konuşmasının zorla dinletilmesi, bu ilkenin doğrudan ihlalidir.

- **Aşağılama ve Tahakküm:** Bir halka, onları bombalayan liderin sesini dinletmek, salt bir iletişim değil; **iradeyi kırma ve teslimiyet dayatma** yöntemidir. Bu, işgalcinin mağdura “senin kaderin benim sesimdir” mesajını iletmesidir.
- **Onurun Yok Sayılması:** İnsan onurunun hedef alınması, fiziksel şiddet kadar yıkıcıdır. Bu eylem, savaş hukukunun temelini oluşturan “insanlık ilkesi”ni hiçe saymaktadır.
- **Sosyolojik Çerçeve:** Pierre Bourdieu’nun kavramıyla, bu durum bir tür **sembolik şiddettir**. İşgalci güç, mağdura kendi söylemini dayatarak onların düşünsel ve kültürel özerkliğini parçalamaktadır.

Bu bağlamda, Netanyahu’nun konuşmasının zorla dinletilmesi, **işgalin ses aracılığıyla onur kırıcı yeniden üretimidir**.

5.3. Soykırım Propagandası: Şiddetin İdeolojik Ayağı

Zorla propaganda, askeri saldırıların yalnızca tamamlayıcısı değil, aynı zamanda onları **meşrulaştıran ideolojik çerçevedir**.

- **Nazi Almanyası’ndan Günümüze:** Hitler döneminde propaganda, toplu katliamların ideolojik kılıfıydı. Netanyahu’nun konuşması da aynı işlevi taşımaktadır: saldırıları, “güvenlik” veya “terörle mücadele” söylemiyle aklamak.
- **İşgali Normalleştirme:** Gazze halkına zorla dinletilen konuşma, askeri operasyonların meşru gösterilmesi için kullanılmıştır. Bu, soykırımın **retorik boyutudur**.
- **Psikolojik Teslimiyet:** Sivillere sürekli işgalcinin sesi dinletildiğinde, işgalin kaçınılmaz ve meşru olduğu algısı yaratılmak istenir. Bu, soykırımın **bilinçsel mühendisliği**dir.

Bu olay, salt bir propaganda değil, **soykırımın ideolojik altyapısını pekiştiren psikolojik işkencedir**.

Sonuç: Psikolojik İşkencenin Üç Katmanı

1. **Travmayı Yeniden Üretir** → halkı zihinsel olarak sürekli saldırıya açık bırakır.
2. **Onuru Yok Sayar** → mağdurları insanlık dışı muameleye maruz bırakır.
3. **Soykırımı Meşrulaştırır** → askeri şiddeti ideolojik çerçeveye oturtur.

Bu nedenle Netanyahu'nun konuşmasının Gazze halkına zorla dinletilmesi, yalnızca bir "propaganda olayı" değil, **travma üreten, onur kırıcı ve soykırımı meşrulaştıran üç boyutlu bir işkence biçimidir.**

6. İşkencenin Yeni Yüzü

İşkence kavramı tarihsel olarak çoğunlukla fiziksel şiddetle özdeşleştirilmiştir. Ancak modern savaşlarda ve işgal rejimlerinde şiddet, yalnızca bedenlere değil; **zihinlere, bilinçlere ve toplumsal hafızalara** da yönelmiştir. Netanyahu'nun BM konuşmasının Gazze halkına hoparlörlerle zorla dinletilmesi, bu dönüşümün en somut örneklerinden biridir. Bu olay, işkencenin yeni yüzünü üç temel boyut üzerinden açığa çıkarmaktadır: fizikselden psikolojik işkenceye geçiş, zorla propagandanın işkence olarak tanımlanması ve sembolik şiddetin hoparlörler aracılığıyla uygulanması.

6.1. Fizikselden Psikolojik İşkenceye Geçiş

- **Modern Savaşın Doğası:** Geleneksel işkence yöntemleri (fiziksel şiddet, darp, elektrik verme, işkence odaları) günümüzde yerini giderek daha görünmez ama daha derin yaralar açan **psikolojik işkence** biçimlerine bırakmaktadır.
- **Zihinlerin Kuşatılması:** Netanyahu'nun konuşmasının zorla dinletilmesi, bedenlere değil, doğrudan bilinçlere yönelen bir şiddettir. Bu tür uygulamalar, kurbanların özgür düşünme kapasitelerini hedef alır, onları teslimiyet psikolojisine zorlar.
- **Travma ve Sessizleştirme:** Psikolojik işkence, mağduru yalnızca acı çektirmekle kalmaz; aynı zamanda susturur, izole eder ve kimliğini erozyona uğratar. Gazze örneğinde bu, halkın direncini kırmaya yönelik stratejik bir saldırı biçimidir.

Bu bağlamda modern savaşların en büyük tehlikesi, **işkencenin görünmezleşmesi** ama etkisinin çok daha kalıcı olmasıdır.

6.2. Zorla Propaganda = İşkence

- **Uluslararası Hukukta Boşluk:** Günümüz uluslararası hukukunda propaganda genellikle ifade özgürlüğü bağlamında ele alınmakta; ancak **zorla dinletilen propaganda**, işkence kapsamında yeterince tanımlanmamaktadır.
- **Gazze Vakası:** Netanyahu'nun konuşmasının hoparlörlerle zorla dinletilmesi, klasik anlamda propaganda değil; işgalci gücün sivillere **zorunlu ideolojik dayatmasıdır**. Bu, mağdurlara kasıtlı olarak psikolojik acı çektiren bir uygulama olduğundan, **işkence tanımına girmektedir**.
- **Normatif Gereklilik:** Bu tür uygulamaların, BM İşkenceye Karşı Sözleşmesi ve Roma Statüsü kapsamında açıkça **yeni bir işkence biçimi** olarak tanımlanması bir zorunluluktur. Aksi hâlde modern işkence yöntemleri hukuki gri alanlarda cezasız kalacaktır.

Dolayısıyla uluslararası hukuk, zorla propaganda dinletmeyi işkence kategorisine alarak çağın ihtiyaçlarına yanıt vermelidir.

6.3. Sembolik Şiddet: Hoparlörün Silaha Dönüşmesi

- **Bourdieu'nün Kavramı:** Pierre Bourdieu, sembolik şiddeti, iktidarın bireylere görünmez yollarla tahakküm etmesi olarak tanımlar. Bu, doğrudan fiziksel saldırı değil; düşüncelerin, algıların ve dillerin manipülasyonu yoluyla yapılan şiddettir.
- **Hoparlörün İşlevi:** Netanyahu'nun sesi, hoparlörler aracılığıyla Gazze sokaklarına dayatıldığında, hoparlör artık bir iletişim aracı değil; **işgalin sembolik şiddet silahı** hâline gelir.
- **Kültürel Yıkım:** Bu zorla dinletme pratiği, sadece psikolojik acı değil, aynı zamanda bir halkın kendi kültürel ve ideolojik alanını yok etme girişimidir. Yani hoparlörler, tanklar kadar etkili bir işgal aracına dönüşmektedir.

Burada şiddet, doğrudan kan dökmeden; **ses, dil ve semboller** üzerinden işlenmektedir. Bu, modern işkencenin en görünmez ama en tehlikeli biçimidir.

Sonuç: İşkencenin Yeni Paradigması

- **Bedenlerden Bilinçlere:** Fiziksel işkenceden psikolojik işkenceye evrilen bir süreç yaşanmaktadır.
- **Propaganda = İşkence:** Zorla dinletilen propaganda, hukuken işkence kapsamına alınmalıdır.
- **Sembolik Şiddet:** Hoparlörler, modern işgalin en güçlü işkence silahlarından biridir.

Netanyahu'nun Gazze'deki halka konuşmasını zorla dinletmesi, bu üç paradigmanın birleştiği **çağdaş işkence pratiğidir**. Bu olay, yalnızca bir propaganda faaliyeti değil; **uluslararası hukuka göre insanlığa karşı suçtur**.

7. Sonuç

Netanyahu'nun BM Genel Kurulu'ndaki konuşmasının Gazze'de işgal altındaki halka hoparlörlerle zorla dinletilmesi, tarihin kara sayfalarına yazılması gereken bir eylemdir. Bu olay, **işkencenin yeni yüzünü, soykırım propagandasının ideolojik boyutunu ve uluslararası hukukun çürüyen sessizliğini** gözler önüne sermektedir.

Bu eylem, yalnızca Gazze halkına karşı değil, **insanlığın ortak vicdanına karşı işlenmiş bir suçtur**. Çünkü burada saldırıya uğrayan yalnızca bedenler değil, **insan onuru, özgür irade ve toplumsal hafızadır**. Zorla dinletilen bir ses, işgalin en çıplak biçimidir: tanktan daha görünür, bombadan daha sessiz ama aynı derecede öldürücü bir işkence.

Nazi Almanyası'ndan Apartheid Güney Afrika'ya, Irak işgalinden bugüne kadar, tarih bize şunu göstermiştir: **zorla dayatılan propaganda, her zaman katliamların, soykırımların ve insanlık suçlarının ön adımı olmuştur**. Bugün Gazze'de yaşanan da farklı değildir. Hoparlörlerden yükselen ses, yalnızca Netanyahu'nun sesi değil; aynı zamanda işgalin, açlığın, bombardımanın ve çocuk ölümlerinin yankısıdır.

Uluslararası toplumun BM salonunu boşaltarak verdiği sembolik tepki yetmez. **Sessiz kalmak, bu suça ortak olmaktır.** Hukuk kurumları, insan hakları örgütleri ve akademik dünya, bu olayı yalnızca belgelemekle yetinmemeli; açıkça “insanlığa karşı suç” olarak tanımlamalı ve yargı sürecini başlatmalıdır.

Bugün yapılacak şey, yalnızca bir politik eleştiri değil; insanlığın onurunu koruma mücadelesidir. Çünkü Netanyahu’nun Gazze’ye zorla dinlettiği konuşma, **gelecek kuşaklara bırakılacak utanç zincirinin bir halkasıdır.** Eğer dünya bugün ayağa kalkmazsa, yarın benzer hoparlörler başka coğrafyalarda, başka masum halklara yönelecektir.

Son söz olarak:

- **Bu eylem işkencedir.**
- **Bu eylem soykırım propagandasıdır.**
- **Bu eylem insanlığa karşı suçtur.**

Ve insanlık, ya bu sesi susturacak ya da bir kez daha kendi sessizliğinin suç ortağı olacaktır.

Bugün Gazze’de hoparlörlerden dayatılan ses, yalnızca bir liderin sesi değildir; **insanlığın sınavıdır.** Dünya bu sınavda ya sessiz kalıp suçun ortağı olacak ya da ayağa kalkıp adaletin yanında yer alacaktır. Akademisyenler, hukukçular, siyasetçiler ve vicdan sahibi her birey; bu olayı yalnızca kınamakla kalmamalı, uluslararası mahkemelerde hesap sorulması için harekete geçmelidir. Çünkü **adalet ertelendiğinde zulüm derinleşir, sessizlik sürdükçe suç meşrulaşır.** İnsanlık, Gazze’de susturulmak istenen sesin aslında kendi vicdanı olduğunu görmek zorundadır.

Kaynakça

Amnesty International. (2024, July 18). *Israel must end mass incommunicado detention and torture of Palestinians from Gaza*. Amnesty International. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/07/israel-must-end-mass-incommunicado-detention-and-torture-of-palestinians-from-gaza>

Amnesty International. (2025, March 13). *UN report on Israel's gender-based violence and genocidal acts against Palestinians*. Amnesty International. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/03/un-report-on-israels-gender-based-violence-and-genocidal-acts-against-womens-health-facilities-must-spur-action-to-protect-palestinians>

B'Tselem. (2025, July). *Our genocide*. B'Tselem. https://www.btselem.org/publications/202507_our_genocide

Habertürk. (2025, September 26). *Gazze'ye Netanyahu işkencesi: BM konuşması hoparlörlerden dinletildi* [Televizyon yayını, ekran görüntüsü]. Habertürk TV.

Human Rights Watch. (2024, December 19). *Israel's crime of extermination, acts of genocide in Gaza*. Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/news/2024/12/19/israels-crime-extermination-acts-genocide-gaza>

Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2024, February 23). *UN report calls for accountability, justice for violations by all parties, OPT and Israel*. United Nations Human Rights Office. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/un-report-calls-accountability-justice-violations-all-parties-opt-and-israel>

Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2024, October 10). *UN Commission finds war crimes and crimes against humanity in Israeli attacks*. United Nations Human Rights Office. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/10/un-commission-finds-war-crimes-and-crimes-against-humanity-israeli-attacks>

Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2024, May 27). *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory (A/HRC/56/26)*. United Nations. <https://www.un.org/unispal/document/coi-report-a-hrc-56-26-27may24>

OMCT – World Organisation Against Torture. (2024, October). *Israel/Palestine – One year of torture and horror: Universality at the brink*. OMCT. <https://www.omct.org/en/resources/statements/israel-palestine-one-year-of-torture-and-horror-universality-at-the-brink>

U.S. Department of State. (2024). *West Bank and Gaza 2023 human rights report*. U.S. Department of State. https://www.state.gov/wp-content/uploads/2024/03/528267_WEST-BANK-AND-GAZA-2023-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf